

מסורת הש"ס

(א) ג"א וסד, (ב) ג"א דהנ, (ג) לקמן כה, (ד) [סס], (ה) לקמן כו. (ו) [סס], (ז) לקמן כו. (ח) ג"א מ"ש, (ט) לקמן כו. (י) ג"א ה"ב במונמא, (יא) לקמן כה, (יב) ג"א שס, (יג) ג"א ותני עלה לקמן כה, (יד) [רש"ש מ"ז], (טו) ז"ל לפר"ח. רש"ש,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דיקא בו' דאע"ג
דהוי גירי. עיין לקמן דף כה
ע"כ תוס' ד"ה עני:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מאי בעו שרשיקן הוסיף:
(ב) רש"י ד"ה טעמא וכו' ואע"ג דסופו שיתפשטו:
(ג) ד"ה ואי לא לוגמא וכו' לכו זה (כשיקוהו הן) תא"מ וי"ב ס"א כדי שלא יזיקוהו כשיזיקנו הן: (ד) תוס' ד"ה הא ליכא וכו' דהבלא דהני קשה לאוצר:

לְעֹזִי רַעֲשׁ"י

איטוני"ר [איטוני"ר].
להרעיד לנער.
פוריל"ש. כרשות
(ירק מאכל).

מוסף תוספות

א. משמע משום דאישתני
לריעותא. רמז"ן. ב. ולא
הצריכו אלא משום עבודת
הכרם. טס. ג. אפי' האילן
עצמו. רמז"א.

רבינו גרשום

הכלת. שחפרנין להנכי
לחוכין מיס לעשות מלה
ושיחות שנושנין לשרת מלה
מדת ארת השלעתי חפיה
הסר לאבא; דו סד כסי
החפיה דכל אל מדיקין
לכות; אל היס כותל
וי שכאר כותל וסכול
וקשיא לרבא דאמר בי שדי
א"ס; וסמחא דר' וסמחא דר'
דו לחולותי הים מששקין
העיסקין בגני דאר קסין
לכות לעלוי הים וסין
מדיקין מרחיקת את הריחים.
החשובר בקרקע מן הכותל
הבירו; ו' פסחים מן השכב.
ו' וכן בלתי פדוהת שמי כד
ורכב ו' מן עלותי שמי מוכרבת
עליה ותחתונה רחב מן
העליה טפח לכל ד' ודינו
מן השכב שמי ד' מן
הכבד מתוך פדוהת שמי כד
סמכא דארבא כותל וקשיא
לרבא; שרד טפח לכותל
ואתו שמועזין שמועזין
שמועזין שמחניקין שם הריחים
את התורן מן הכותל. א"צ
אל כול תול א"פ"ש שמועזין
ירדוהן מן הכותל ו' טפחים
מ' שכישיא התורן חורס כלי
שמועזין התורן חורס כלי
גורוהן ו' דל חרט עתושי
כעין אל תחת המלבעה
התורן וקלש מדיקין כעין
התורן מן חטט עיבוי שמי
שכח כד דלוח התורן טפח
שמועזין חרט שלא שער
ולאוהו דרבין ק"ו (לכילי
התורן דאמרין במ"ס (פסחים)
נחלין קכג); ונדר את
הטפלה דע שמועזין לארין
ואותה דאמרין חרט ודינו
שמי וספת תפוח
עצמו מתוך מרחיק מן הכותל
ד' טפחים כ"פ. איבא דאמר:
כליאו ה' סול התורן דכל
שכח התורן סכול לרקקע
ויצא כעין התורן סכול לחור
ע' מלעל התורן מקצר דפוח
עד לשפח שלמלעא דפוח

מסונסא. דבר לח: טירויא. איטוויי
באלו טריפוט (טוויג דף מה): **הנוס של**
שם אור תמיד: אולר. עלייה שאולרין
קשה להן: **ולא רפס בקר.** הריח קשה
בקר דירמן של אדם הן ואין לנו
לאסור דירמן עליו אלא"כ ההיזק מוכן:
דיקא נמי דדירה שאני: דקסני עלה.

דהיהא אס היתה הרפת צקר קודמת
לאור מותר וצבוליה שאר הרחקות
דמתני' לא תנא הכי ש"מ הכא משום
דדירה שאני אבל איך אף הראשון
אריך להרחיק: **אלא אס כן הרחיק**
ממנו ארבע אמות. כדמפרש טעמא
די עבודת הכרס שהיו חורשים
הכרס במחרישה וכן בשעת הצביר
בוזרין אותם בעגלות וצריך להן מקום
פנוי ארבע אמות שלא תיכנס עגלת
מחרישתו בצרקע חצירו: **טעמא**
משום עבודת הכרס. שהוא מויקו
בדים הא לאו הכי סומך ואע"ג (י) **א**
שיתפסו שרשו וויקו בשדה בין
לעבד המחרישה בין להפירת הצור:
זונמא. סלע חוק שלא יתפסו שרשו
לשם גדר **ביצאים.** שאין מויקו עד
לעבודת הכרס זה סומך אילנות
לגדר מכאן זה סומך אילנות לגדר
מכאן ואי נמי אחד מהן שדה לבן אין
כאן כלאים כדאמר בעירובין (דף יא.)
אס גופים מכאן מותר לזרוע כאן גבי
על ארבעה קונודיקין ומתח זמורה
נעז גציהן דדמיי לאור הפתח קמני
מיהא זה סומך אילנות דלאלי שרשים
חסם הגדר ומתפסאין לתוך השדה:

השרשין שיצאו בשדהו בעומק שלשה

טפפחים: וְהִי נָחוּ נִוְמָחָה. וְהָה נִוְטֵט
 שֶׁס שָׁלָה כְּדָת מַעֲמִיךְ לְהוּז זֶה
 (ו) כְּשִׁינִיקוּ הָעוֹ: עֲשִׂירִים וּמֵאָסָה
 אֲמוֹת. כִּךְ שִׁיעִרוּ שֶׁהֶרְשִׁין וּמִשְׁכִּין
 וְהוֹלְכִין וּמִקְלָלִין אֶת כּוֹתְלֵי הַבּוֹר:
 וְהָא דִּין כּו'. וְהָא קִמְ"ל דַּעַד כ"ה
 אֲמָה אֲזִיל שְׂרָשִׁין וּמוֹקִי לְבוֹר: ה"ג
 אִי הִי אִימָא סִיפָא אֵם הָאִילֵין קִדָּם
 לָא יִקְוָא אִי לָא סִמִּיד הִיכִי מִשְׁכַּחַם
 לְהו. דְּהָאִילֵין קִדָּם וְאִי שָׁלָה כְּדִין
 סִמִּךְ אֲמָאִי לָא יִקְוָא חֵט לִי בּוֹר
 קִדָּם דְּקָמִי קוֹנָךְ וּמֵאִי שָׁנָא אִילֵין
 קִדָּם דְּמִנָּח לָא יִקְוָא: כְּדָאֲמַר רַב
 פַּפָּא. לְקַמֵּן בְּשִׁמְעֵמִין [ע"פ]: הִכָּא נִמְי
 בְּלוּקָה. אֲדָם שְׁנַטַּע אִילֵין בְּחוּךְ
 שְׁדֵּה וְאֲחִ"כ מִכְּחֵלִי שְׁדֵּהוּ לְאִישׁ אַחֵר
 וְכָא הִלּוּקָה וְחִפְּר בּוֹר אִין זֶה לְרִיךְ
 לְקוֹךְ אִילֵין שְׁנַטַּעוּ בְּרִשְׁמוֹ: אֵם
 מַשְׁרֵה. מִיִּם שְׁשׁוּרִין בּוֹ אֶת הַפֶּשֶׁת:
 הַן הִירַק. שֶׁל מֵיִם מֵאֲכַל כְּרוּב
 וְשׁוּמִין וְכִרְשִׁין: וְאִם הִכְרִישִׁין. כְּרִמִּי
 פּוּרִילֵ"שׁ: וְאֵם הִחְדַּל מִן הַדְּבּוּרִים.
 שְׂאֹכְלִין אֶת הִחְדַּל וּמַחְדָּל אֶת פִּיהֶם
 וְאֹכְלוֹת אֶת דְּבֶשׁ שְׁלֵהֶן: כִּי לִיכָא
 יִרַךְ מִי לָא סִמִּיד. וְהָא קִמְ"ל דְּהִכְ
 קָשׁוּ אֶהְדִּי: עַד שֶׁאֵסָה אֲמוֹר הִרְחַק
 אֶם חֲדַלִּיךְ מְדּוּבְרִי. שַׁעַל הַמּוֹזִיק
 לְהִרְחִיק עֲלֵמָה הִרְחַק אֶתְה דְּבוּרִיךְ
 מִן חֲדַלִּי שֶׁאֵף אֶתְה נִקְרָא מּוֹזִיק:
 וְאִי

ציד מוכר ואין נראה לר"י בר' מרדכי
אירא שהאילן קדם אפילו קדם צור
לא יקוץ שהרי בהיתר עשאן דבכ"ה
צור או מכירת האילן אצל לפר"ט
קדם צור נמי ועוד כיון דהחזיק בא

לע"ז כמו דטרייא לרישיה
וומין. מוכרי לחם שמסיקין
תבואה ושמן ויין^ט והעשן
ז: דירה שאני. חנות ורפת

המלח ואת הסיד ואת
חבירו ג' מִפְּחִים⁶ או
כותל הא ליכא כותל
נמי לא סמך ואלא
קא משמע לן דהני
מרחיקים את הזרעין
מי רגלים מן הכותל
דאיכא כותל הא לי
ליכא כותל נמי לא
תא קא משמע לן
תא שמע ואת הריח
מן הרכב טעמא דאיס
סמך לא כי ליכא כו
מאי קא משמע לן הא
קשה לכותל תא שט
מן הכליא שהן ד' מ
כותל הא ליכא כו
כותל נמי לא סמך
הא קא משמע לן
תא שמע⁷ לא יפתח
ושל צבעין תחת אוצ
בקר טעמא דאיכא
עביד דירה שאני די
היתה רפת בקר קוד
לא יטע אדם אילן ס
הרחיק ממנו ד' אמו
שאמרו כדי עבודת ה
עבודת הכרם הא
הכרם סמך ואע"ג
הכא במאי עסקינן
נמי דקתני⁸ היה גדר
מכאן וזה סומך לגדר
סיפא היו שרשיו יו
מעמיק להן שלשה
המחרישה ואי דמפ
תתם ה"ק ואי לאו צ
לתוך של חבירו מע
שלא יעכב המחריש
האילן מן הבור עשה
דאיכא בור הא ליכא
בור נמי לא סמך וה
אזלי שרשים ומוקי
ואם אילן קדם לא י
משכחת לה כדא"ר
ת"ש⁹ מרחיקין את
הכרשין מן הבצלין ו
טעמא דאיכא ירק ד
כי ליכא ירק נמי לא
קשו אהרדי א"ה איס
בחדל¹⁰ מפני שיכול
לי הרחק חרדלך מן
חרדלאי שבאות וא

פפה ומחמם התבואה או היין של
ים שאוצרין פירותיהן בעליות. וכן
חמם התבואה; ולא רפת בקר נמי
יכול לפתוח להפסידו. הא לא הוי
מין אע"ג דיכול למימר האי בעל

לא יחפור פרק שני בבא בתרא

דַּטִּירִיָּא קשה לכותב. אע"ג דלקמן (דף כ): הדר ביה מטעמא דטיריין ומפרש אלא משום קלא מכל מקום נקט ליה הכא משום דמעיקרא הוה בעי לפרושי טעמא טיריין ולספרים זלזל גרסי אלא אתי שפיר הכא ללהדיא גרסא טיריין וקלא חד גמלי הוי: **ל** יתחם אדם חנות

הסלעים מכותלו של
- בסיד טעמא דאיבא
ימך לא כי ליבא כותל
אי קא משמע לן הא
שו לכותל תא שמע

יכנס שם העשן אלף טעמא שההצל
מוזיק את האורז אבל את היין משמים
וגרסי' לקמן אמר רב יוסף והאי דידן
אפילו שרגא קשיא ליה כלומר ההכל
דשרגא ולא גרסי' קוטרע דשרגא:
הא ליכא אוצר עבד. הו' מצי
לשנוי ה"ה כי ליכא לא סמך
והא קמ"ל דהכל (ו) קשיא לאורז:
דיקא נמי דקתני אם היתה רפת
בבשר דוקתני ב' ונכלולו

הרחקות דמתני' לא תני הכי וזהו
 ליה לאשמועינן בשאר וכ"ס צדירה
 ומימה ליעולם בשאר הרחקות נמי
 מותר לסמוך והא דנקטיה הכא
 לאשמועינן רבותא *דע"ג דהוי גירי
 דליה אס היתה קודמת לאור מותר
 להשאח ליה חידוש אפילו לרבי יוסי
 ואי לאשמועינן בשאר לא הוי חידוש
 אלא לרצנן אכל לרבי יוסי דקסבר
 על הניזק להרחיק לא הוי שום חידוש:
דיקא נמי דקתני ב'ו' ולאציי לא
 קשיא האי דיקא דלא משמע
 ליה שיהא חידוש בשאר טפי מזדירה:
ואם היתה רפת בקר ב'ו' והא
 דקין חנות של נחומנין ושל
 צבעין ומדא מינייהו נקט:

ותני ע"ה ד' אמות שאמרו כדי
עבודת הברס. הוה ליה
למיינקט כדי עבודת האילן אלף נקט
עבודת הכרס לפי שזכר לשון זה
במסכת כללם ד' גבי כרס שצריך
הרחקת ד' אמות: **מַעְמָא** משום
עבודת הברס ב'. כללם האי דיוקא
מנ"ל למפרך בפשיטות דגבי בהרחקת
ארבע אמות ואי אסור לסמוך היה
צריך להרחיק כ"ה אמות כדתנן לקמן
(דף כה:) שמחיקין את האילן מן
הצור אלף ניחא ליה לנידק דלפילו
תוך ארבע אמות מותר לקמוץ: **דמפסיק**
צונמא. וא"ת אמי

[illegible]

ה'יו' שרשיו יוצאין בו'. וא"ת היאך
סמך אי שלא ברשות א"כ יקוץ
ולריך לאוקמי בלוקס ולריצ"ל אין
נראה להעמיד בלוקס מדלגה ממק
לה כדבסמוך אלא נראה דמיירי
בסמך שלא ברשות דליו קוץ
האין אלא בנתינת דמים וצוה לא
לכה להאריך ולהשמיענו:

ואי **הבא** נמי בלוקח. פ"ה שהאילן
לו לפרש שהאילן ביד לוקח ולשני הפירושים אלו אין להקשות מאי
וואח"כ נטע האילן ומכר הדור לפ"ה או אילן לפ"י דר"י דבזי מדרב
ישיעת האילן לערער בכל הדור דערער אילנו בא חלף ע"י מדרב
אח אילן וטוענין לוקח קשה לר"י מאי אירידי אילן קדם אפילו
יס טוענין ללוקח לוקמה נמי בלא לוקח ובחוקה שיש עמה טענה:

חבירו: כדאמר רב פפא לקמן בלוקח. כגון דהוה מעיקרא האילן והשרה לאדם אחד וזמקום האילן והאילן ולשני מכר כל שאר השרה משפת אילן ולהלן ובא זה שלקח שאר ההשאה קדם האילן לבור ולא סמכו זה לוקח האילן המבורכ וברשות סמכו הדכל הלא בעלמא לא סמיך: מריקין את המשרה. מן סרוחין ששרידין בן פסלן וקשה הלא ליריד בלמא את הבגדים: מן חרויק מתוך ⁽²⁾ ארתייהו ירקות דלא צריכי כל פסלן כל למים וניתוין ניצוצ

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו גרשום (המשך)

(אחצור) חצורא דלמחר
עבדא כהא חצורא שלי
ומזקא י כיון דצורא
מינכא חצורא דער סמכא
מ' סמך (ל) מצינ' וקשינ'
לרבא אמר ק' חצורא לא
כלמא לא סמך (נדקא) סמך
הויא (היא) לרבא חצור סמך
השני עמדה דירוה לא אש
האני שפרא ל' לראש לרש
דכורו בירוה חצור' לא מצי
מכמכא ל' חצורא וואו
סמך חצור עכשו חבל בבי
מור ושהו חצורא לא קנב
שבתמינא דירוה לא אש
מכמכא דקוה חבל כבן (נדמס)
ל' חצורא ואי ממילא למיכב
בור לא מצי מיכב אש
אש חצור' דירוה חצור'
איהא חבל חפא קנב חצור'
מחר. חצור דירוה שאני: כרי
דער חסר. כרי אינך כרי
ובכול דלא יושב ל' לששה
הדדון חורשין את חסרסין
בשבתים וכן מצי חורשין
לששה אילנות שבושין: דק
שבושין צומא. כ' שדה שלי
למשל חצורא לא אש כבין
הבתי וואו מצינ' ש' סמך
לא אש משי עבדא חצור'
כלבא עמא ל' חצור דירו
ביתסין ל' חסר חצור' חצור
סמך נשתיית לרד (אצינ')

[illegible]

וְלִשְׁנֵי בְנֵי אָדָם לֹא מִכַּר
וְחָפֵר בּוֹרוֹ סְמוּךְ לְאֵילָן
וּמִשָּׁה לֹא יִקְוֶה וּלְעוֹלָם
אִ"ד מִשְׁרָה שֶׁמִּכַּבְּסִין וְשׁוּרִין
הַכְּבִיסָה עַל הַיֶּרֶק כָּל שְׁעָה